

N:o 3.

TOUKOK.—KESÄK.

1920

SUOMEN TEOSOFISEN SEURAN
JÄSENLEHTI

HELSINKI 1920.
VERNERI VARJORANNAN KIRJAPAINO.

1951

1951-1952

1951

1951-1952

1951-1952

1951-1952

Suomen Teosofisen Seuran kolmastoista vuosikokous

pidetään Tuonenkylässä seuran Päämajassa kesäkuun 24—26 p:nä.

Torstaina 24 p:nä.

»Tähden päivä».

Klo 12 p:llä Idän Tähden juhla.

Klo 3,30 i. p. Idän Tähden vuosikokous.

Klo 7 i. p. Esitelmän aineesta »Jehoshua ja Maitreeja» pitää tohtori W. Angervo.

Perjantaina 25 p:nä.

Teosofisen Seuran vuosikokous.

Klo 10,30 a. p. Kokouksen avaus. Nimien kuuto. Kokouksen virkailijain ja valiokuntain vaalit. - Ylisihteerin tervehdyspuhe. Vuosikertomukset ja tilikertomukset. Hallituksen jäsenten vaalit.

Klo 1,30 i. p. Kahviloma.

Klo 2,30 i. p. Keskustelua Päämajakysymyksestä Taloustoimikunnan mietinnön perusteella.

Keskustelua Teosofikodista. Alustaa tri J. Sonck.

Klo 5,30 Päivällisloma.

Klo 7 i. p. Keskustelua seuran propagandatyöstä. Alustaa Helmi Jalovaara.

Lauantaina 26 p:nä.

Klo 10 a. p. Keskustelua hallituksen esityksistä n:o 1—4. Tulo- ja menoarvioehdotus.

Seuran kustannustoiminta. Alustaa tri J. Sonck.

Klo 1,30 i. p. Kahviloma

Klo 2,30 i. p. Valiokuntain mietintöjen esityksiä.

Keskustelua A. A. Saarnion alustamasta kysymyksestä
»Puolue-elämän uudistaminen teosofian avulla».

Klo 7 i. p. Illanvietto. Anna Ähman'in esitelmä: »Sovintoon»
Vapaita puheita ja esityksiä.

T. S:n VUOSIJUHLA

on Helsingissä sunnuntaina kesäk. 27 p:nä. Siitä lähemmin
tuonnempana.

HALLITUKSEN EHDOTUKSIA VUOSIKOKOUKSELLE.

N:o 1. Suomen Teosofisen Seuran hallitus ehdottaa Seuran vuosikokouksen hyväksyttäväksi, että seuran taloudellisen tilan vakiinnuttamiseksi tästä lähtien asetuttaisiin sille periaatteelliselle kannalle, että jäsenmaksuista koituneitten varojen tulisi korvata seuran vuotuiset vakinaiset juoksevat menot.

N:o 2. Hallitus ehdottaa, että jäsenlehden painattaminen lakkautettaisiin nykyisessä muodossaan ja sensijaan lähetettäisiin hallituksen tiedonannot ja tärkeimmät seuraa koskevat uutiset monistettuina loosheille ja irtojäsenille 6 kertaa vuodessa.

N:o 3. Hallitus ehdottaa, että seuran vakinainen jäsenmaksu tästä vuodesta alkaen koroitetaan Smk:si 25:—, sekä irto- että looshijäseniltä. Tällöin lakkaa samalla tähänastinen pakollinen lisäverotus olemasta voimassa, mutta samalla hallitus kuitenkin lausuu toivomuksenaan, että jäsenet edelleenkin suostuisivat vapaaehtoisina lisämaksuina suorittamaan avustuksena n. 50, 100 tai 500 mk. vuodessa varallisuussuhteitten mukaan. Sisäänkirjoitusmaksu ehdotetaan samoin koroitettavaksi Smk:si 10:—.

N:o 4. Hallitus ehdottaa, että vuosikokous yhtyisi siihen hallituksen tekemään päätökseen, jonka nojalla hallitus on anonut Smk:n 35,000 kiinnityslainaa Suomen Säästöpankista ja joka laina ensi marraskuussa saadaan kiinnitykseen jos asiasta saadaan myös vuosikokouksen päätös.

HALLITUKSEN JÄSENISTÄ

joutuivat arvan kautta erovuoroon jäsenet *Olga Salo, Hilda Pihlajamäki* ja *Jussi Snellman* sekä varajäsenet *N. Rauvala* ja *E. Happonen*.

TILIKERTOMUS.

Tilintarkastajat eivät uudistetuista kehoituksista huolimatta ole jättäneet tilikertomusta hallitukselle, joten sitä valitettavasti ei voitu painattaa tähän jäsenlehteen ja vuosikokoukseen. Tilikertomus tullaan näin ollen jakamaan jäsenille monistettuna vuosikokouksen kuluessa.

TALOUSTOIMIKUNNAN EHDOTUS PÄÄMAJASTA

ei ole myöskään tähän mennessä valmistunut. Mutta tullaan se myöskin jakamaan kaikkien nähtäväksi ennenkuin asiata aletaan vuosikokouksessa käsitellä. Taloustoimikunnan tähänastisista päätöksistä voidaan kuitenkin jo virallisesti ilmoittaa sen verran, että taloustoimikunta yhtyy neuvotelukokouksen ehdotukseen päämajan tilien erottamisesta seuran tileistä.

SEURAN OSANOTTO VASTA PERUSTETTAVAAN
KUSTANNUSYHTIÖÖN.

Koska O/y Tietäjän osakkeiden siirtymisen kautta muutamain yksityisten käsiin, kadotti seura kaiken vaikutusvaltansa teosofiseen kirjalliseen tuotantoon, ja koska nyt on vireillä kysymys uuden teosofisen kustannusliikkeen perustamisesta, jätetään seuran vuosikokoukselle ratkaistavaksi tahtooko se ottaa osaa mainittuun kustannusliikkeeseen.

Kun seuran Hallitus viime kesänä päätti seuran osakkeiden myymisestä, niin asetuttiin hallituksessa sille kannalle, että saatu maksu osakkeista Smk. 30,000 käytettäisiin vastaisuudessa samanlaatuiseen yritykseen.

Kysymyksen alustaa ylishteeri tri Sonck.

S. T. S:n HALLITUKSFN TULO- JA MENOARVIOEH-
DOTUS VUODELLE 1921.*Tuloja:*

Sisäänkirj. maksuja 8 50 uutta jäsentä à 10 mk. ...	Smk. 500: —
Jäsenmaksuja: 612 jäsentä à 25 mk.	15,300: —
Vapaaehtoisia lisämaksuja	7,240: —
Summa Smk.	23,040: —

Menoja:

	Smk.
Eurooppalaiselle liitolle vv. 1914—19	2,520: —
» » v. 1920	480: —
Verot Intiaan 1920	990: —
Vuosikertomus y. m.	2,000: —
Ylisihteerin matkarahoja	3,600: —
Taloudenhoitajan palkka	4,800: —
Hallituksen pöytäkirjurin palkka	300: —
Esitelmätoimintaan	2,000: —
Hallituksen tiedonantoihin.	2,700: —
Postikuluja	800: —
Sekalaisia menoja	1,500: —
Vuokria	1,350: —
Summa Smk.	23,040: —

VUOSIKOKOUKSEEN SAAPUVIEN,

jotka haluavat asuntoja vuosikokouksen ja kesäkurssien ajaksi on siitä pikemmiten ilmoitettava rva *Rosa Laaksolle* os. *Oulunkylä*.

Peitteet, tyynyt ja lakanat ovat tuotavat mukana.

23 p:n iltajunien ja 24 p:n aamujunien saapuessa sekä Oulunkylän että Helsingin asemille koetetaan saada airueita opastamaan kokoukseen saapuvia. Airueet kantavat *sini-punervaa* nauhaa.

VUOSIKOKOUKSEEN SAAPUMISEN HELPOTTAMISEKSI

on hallitusanonut valtioneuvostolta 50 % alennusta rautatielippujen hinnoista. Valtioneuvosto ei ole vielä asiasta tehnyt päätöstä, mutta ilmoitetaan siitä sanomalehdissä ennen vuosikokousta.

NEUVOTTELUKOKOUKSEN PÖYTÄKIRJAN JULKAISEMINEN.

Kokouksessaan huhtik. 24 p:nä päätti S. T. S:n hallitus harkittuaan asiaa uudelleen, että se katsoo tarpeettomaksi yksityiskohtaista selostusta seuran joulukuussa 1919 pidetystä neuvottelukokouksesta. Äänestyksessä annettiin 4 ääntä julkaisemista vastaan, 3 sen puolesta.

TEOSOFISET KESÄKURSSIT

toimeenpannaan Päämajassa 28/VI—4/VII jos riittävä määrä osanottajia ilmoittautuu. Osanottajiksi haluavien on ilmoit-tauduttava Helmi Jalovaaralle, os. Oulunkylä, ennen kesäkuun 15 p:ää. Kurssimaksu on 50 mk.

Luentoja tulevat pitämään m. m. seuraavat henkilöt: Tri W. Angervo, tri J. Sonck (mesmerismistä ja vapaamuu-rari liikeestä), Antti Aho, Artturi Vesenterä, Anna Arvidsson Yrjö Lehtinen ja Helmi Jalovaara. Hra Pekka Ervastia on kyllä pyydetty luennoimaan, mutta ei näihin asti ole vielä saatu varmuutta, jos hän suostuu pyyntöön.

Veljet! Yhdessäolon ja yhteisten neuvottelujen kautta me lujitumme työssämme suuren aattemme puolesta.

Tämä ihanteemme näkemys, rakkaus siihen vetäköön eri kullilla maatumme olevat teosofit noiksi muutamiksi kesäisiksi päiviksi yhteiseen teosofiseen majaamme, jotta sitenkin voisimme saada teosofisen valon yhä voimakkaammin säteilemään tässä taistelujen raastamassa maassamme.

TEOSOFISELTA TYÖMAALTA.

Presidenttimme Mrs. Besant ei saavukaan, kuten aikai-semmin oli tuuma, tänä keväänä Eurooppaan eikä tule siis ot-tamaan osaa Pariisin kongressiin. Intian asioitten nykyinen tilanne vaatii hänen vaikutustaan siellä.

Mr. ja Mrs. Jinarajadasa viiptyvät vielä kesän Austraaliassa.

Amerikan ylisihteeri Warrington on ottanut eron toimes-taan siirtyäkseen Mr. Vadian kanssa Intiaan. Hänen tilalleen on ylisihteeriksi tullut Mr. Rogers.

Väinö Valvanteen muistojuhlan toimeenpani Teosofinen Kan-natusliitto viime maaliskuussa. Siellä fehty ehdotus, että jäsenenet suostuisivat kuukausittaisilla avustuksilla kannat-tamaan hänen muistolleen perustettua rahastoa, sai lämpi-män kannatuksen useiden sitoumuksien muodossa.

YLSIHTEERIN JA LOOSHISIHTEERIN KIERTO-MATKOILTA.

III.

Viime pääsiäisen tienoissa jatkoivat ylisihteeri tri Sonck ja allekirjoittanut kiertomatkaansa muutamaiin teosofisiin keskuksiin,

Alotimme tällä kertaa *Kajaanista*, jossa jo kauemmin aikaa on ollut vakavaa teosofista harrastusta, vaikkakaan ei vielä ole looshia perustettu. Pohjaa siellä todellakin oli tanakasti luotu päättäen ensinnäkin siitä moniin satoihin nousevasta hartaasta kuulijakunasta, joka esitelmätilaisuudessa täytti avaran kaupungintalon. Runsas ja harras oli myöskin se teosofian harrastajain joukko, joka oli kertynyt neuvottelemaan teosofisen työn elvyttämisestä paikkakunnalla. Siellä jo ennemminkin toiminut lukurengas päättikin pari vuotisen levon jälkeen alkaa nyt uudelleen toimintansa. Nouskoon sen työstä edelleenkin sitä kaunista satoa, mitä oli havaittavissa sen aikaisemmasta toiminnasta jälkenä!

Iisalmella on jo toiminnassa vakiintunut »Valoa kohti» looshi. Sillä on oma kodikas huoneusto, hyvä kirjasto y. m. Se looshi on varttunut monivuotisen puheenjohtajansa kantavien siipien suojissa. Hänen nyt pois muutettuaan tuntui jäseniä ahdistavan hieman avuttomuuden tunne. Mutta se on pian ohimenevää ja sikäläisten jäsenten vakava antaumus asialleen, mielen herkkyyys, vastaanottavaisuus takaa varmaa, jatkuvaa ja siunausrikasta toimintaa tuolle looshille. Huolimatta siitä, että esitelmätilaisuus oli varhain aamupäivällä kokoontui siihen tuntuvasti kuulijoita.

Kuopion teosofien looshikokous tarjosi kaikille osanottajille erinomaisen yllätyksen. Kokous pidettiin hra Wessynthiuksen kodissa, ja etupäässä hänen toimestaan oli kokoushuone aivan ihmeellisen satumaiseen asuun värlampuin, kukin y. m. laitettu. Huoneeseen astuessa tuntui kuin olisi siirtynyt kauas pois jokapäiväisyydestä salaperäisille kauneuden maille, ja syvä, juhlallinen hartaus täytti mielet. Voimakkaan, poislähtemättömän sysäyksen antoi tuo kokous pyrkimykselle saada kauneus, taide palvelemaan teosofista aatettamme.

Teosofinen työ Kuopiossa on varmojen ja vakaantuneiden teosofien huostassa, — siitä tuli vakuutetuksi heidän parissaan ollessa. — Suurilukuinen kuulijakunta täytti lyseon juhlasalin yleisessä esitelmätilaisuudessa.

Vielä pistäydymme *Savonlinnan* »Tie»-looshiin. Siellä ei ole montakaan jäsentä looshissa, mutta harvinaisen voimakasta, nuorekasta ainesta. Kolme heitä vain oli. Mutta ei ajatustakaan työn lopettamisesta eikä epätoivosta. Kaikki eri kulmilla kaupunkia asuivat, ja niin joutui kuitenkin koko seutu teosofisen ajattelun kehään. Niin siellä tuumittiin. Ja ulkonaisenakin työnä oli tuontuostakin toimeenpantu onnistuneita teosofisia juhlatilaisuuksia. Niin uskalletaan

kun tajutaan hengenenlaman ja sen ehtymattomien voimalah-
teiden todellisuus.

Tässä on täytynyt rajoittua näin vain muutamin lyhyein
piirtein esittämään tuon matkan vaiheita. Paljon rikkaita
kokemuksia, uusia herätteitä sai noina yhdessäolon hetkinä
eri seutujen teosofien kanssa. Lämpimin, kiittollisin tuntein
on niitä hetkiä aina muisteleva.

H. J.

TEOSOFINEN KUSTANNUSTOIMINTA.

Teosofinen kustannustoiminta on tätä nykyä joutunut
sellaiselle pohjalle, että asiasta ei voi pitemmälti vaieta. Toi-
sin sanoen: Teosofinen Seura on kustannustoimintaansa nähden
samassa asemassa kuin se oli toimintansa alkaessa. Ja kuinka
tämä on ollut mahdollista? Se on kyllä surullinen asia, mutta
sitäkin on nyt katsottava suoraan silmiin.

Viime kesänä ilmoitettiin seuran hallituksen kokouksessa,
että on perustettu uusi muutaman rahamiesten muodostama
teosofinen kustannusliike, jonka puuhan päänä oli O/y Tie-
täjän toimitusjohtaja hra Pekka Ervast ja että hän siis tulee
siirtymään tuohon uuteen liikkeeseen. Samalla ilmoitettiin,
että tuo uusi kustannusliike lunastaa O/y Tietäjän maksetut
osakkeet, jos ne nyt heti myydään, mutta ei kenties myö-
hemmin tule sitä tekemään. Lukuunottamatta paria jäsentä
piti hallitus valitettavana asiana ja suurena aatteellisena
tappiona seuralle, että se oli asian tuolle kannalle johdettuna
pakotettu suostumaan myymään seuran omistamat osakkeet
tuolle uudelle yhtiölle, koska suurimmat osakkeiden omista-
jat olivat siihen suostuneet ja koska pidettiin silloin mahdot-
tomana kahden kustannusliikkeen toimintaa. Niin suostui
seuran hallituskin — monet meistä katkerin mielin — tuohon
kauppaan.

Mutta nyt hämmästyksellemme on asia saanut vielä uuden
käänteän. Ei olekaan perustettu todellisuudessa mitään *uutta*
kustannusyhtiötä, vaan *vanha kustannusosakeyhtiö Tietäjä jat-*
kaa toimintaansa uudessa paikassa. Asia ei näin ollen voi
muuten nähdä kuin että tiedonannolla uuden kustannusyh-
tiön perustamisesta oli tarkoitus saada O/y Tietäjän osakkeet
ja siis kaikki määräämisvalta teosofisesta kustannustoiminnas-
ta muutaman *yksityisten käsiin.*

Mutta mitä tuon toimenpiteen kautta on saatu aikaan, siitä
vielä.

Seura sai kyllä 30 tuhatta markkaa myymistään osakkeista — summa, joka muuten samana vuotena hupeni seuran velkoihin. Mutta mikä noiden 30 tuh. markan hintana oli, sen havaitsimme asiaatuntemattomina vasta jälkeenpäin. Koko O/y Tietäjän kirjavarasto, joka 1917 oli arvioitu Smk. 30,000:— ja joka silloin siirtyi maksuksi seuran omistamista osakkeista *joutui samasta hinnasta ilman minkäänlaista inventeerausta tuolle yksityisten omistamalle yhtiölle*, hyödyttämään yksityisiä. Kuinka tässä kaupassa valvottiin seuran etua on päivänselvää.

Ja sitten. Ensimmäinen seuraus tästä muutoksesta oli se, että vanhojen aikoja sitten kustannettujen kirjojen hinnat kohosivat heti tuntuvasti. Ja näyttää myöskin hyvin arveluttavalta mitä kustannusosakeyhtiö Tietäjä uudessa muodossaan tulee kustantamaan ja mitä ei siitä päättäen, että *Väinö Valvanteen teosofeille arvokkaista jälkeenjääneistä teoksista* se hyväksyi kustannettavakseen ainoastaan äsken ilmestyneen pienen kirjasen, palauttaen toiset käsikirjoitukset sille toimikunnalle, jonka seuran hallitus oli valinnut huolehtimaan V. H. V:n julkaisemattomista teoksista.

On ollut hyvin valitettava asia jo sekin, ettei suomenkielille ole saatu pitkiin aikoihin teosofisten johtajain uudempia teoksia ja yleensä uutta ulkolaista teosofista kirjallisuutta.

Teosofisen liikkeen peruskirjaakaan «Salaista oppia» ei ole saatu jatkuvasti käännettyksi. Tuleeko nykyinen teosofinen kustannustoiminta näitä tuntuvia epäkohtia vastaisuudessaakaan korjaamaan näyttää tällä hetkellä hyvin epätietoiselta.

Suomen Teosofinen Seura ennenkaikkea on tämän tapahtuneen käänteän kautta teosofisessa kustannustoiminnassa varmasti kärsinyt tuntevan taloudellisen tappion puhumattakaan aatteellisesta tappiosta, sillä 13-vuotisen toimintansa jälkeen on seura joutunut uudelleen aakkosista alkamaan.

H. J.

YHTEISYMMÄRRYKSEEN.

Katsoen niihin sofistisiin mielipiteisiin mitkä jo sinänsä ovat olleet järkyttämässä maamme T. S:n eheyttä ja jossain määrin sen ulospäistä toimintaakin, katson olevan vieläkin syytä kajota muutamiin sen asian yhteydessä oleviin näkökantoihin, jotka eivät ole sopusuhtaisia itse teosofian hengen kanssa eikä myöskään vastaa ajan kipeää tarvetta.

Ihmiskunnan pimeinä aikoina, noina tuskien ja kärsimyksien ja kuoleman hetkinä, jolloin uuden aikakauden synnytystuskat kouristavat historiallisen äidin kohtua, jolloin vanhat ja kuluneet sivistysmuodot niin uskonnollisen kuin tieteellisen ja yhteiskunnallisen elämän aloilla luhistuvat arvottomina raunioiksi jättäen ihmiset avuttomana ilman tukea harhailemaan pimeydessä, ilman päämäärää, ilman turvaa, silloin kuitenkin — niin on todettu — toiveitten aamukellot kutsuvat kärsimyksien ja tuskien kalvettamat katseet näkemään uuden elämän ylösnousemuksen aamuhetkeä, nousevan aikakauden auringon kulkua ihmisyyden taivaalla.

Ne ovat aikoja, jolloin elämän valtasuoni lyö kiihkeämmin kuin ennen, ja heräävä itsetajunta voimakkaana tykittää kaikkialla, pyrkien laajentamaan oikeusvaatimuksien toimintapiiriä. Kaikki liike- ja uskonnolliset yhtymät sekä yhteiskunnalliset virtaukset saavat uutta eloa; uusi elämän ja toiminnan into ryömii esiin vanhojen särkyneitten muotojen soraläjistä.

Mikä on nyt sitten meidän teosofien tehtävä keskellä aikamme hälinää? Onko vetäydyttävä syrjään ja kiivettävä oman persoonallisuutemme torniin, josta katselemme vain välinpitämättömänä, miten ympärillämme tuodaan uhreja uuden aikakauden alttarille, tai niinkuin herra F. Korpi arvelee viime jäsenlehdessä: «Eikö ole mukavampi mennä kunkin kammioonsa ja sulkea ovensa?»

Ei niin, veljet!

Taivaan lintunenkkin iloitsee laulaessaan ja vavahtelee pelkäästä laulamisen riemusta; maalari iloitsee neronsa luomuksista, aatteidensa muotoon pukemisesta; maa antaa hedelmänsä, puhkee kukkaansa ja iloitsee antaessaan; jumalallisen elämän täytyy olla antamista eikä ottamista, ottaminen kuuluu alemmalle muodolle, muoto säilyy ottamisesta jotavastoin henki ja ihanteet elävät antamisen riemusta.

Jos olemme päässeet osalliseksi hengen elämästä; jos palvelukseen alistuva syvä kunnioitus elämää kohtaan on sydämessämme herännyt, niin silloin tiedämme, että elämä on yksi ja että sellainen elämä, joka pyrkii erottautumaan muista on kehno ja halpa kantamaan maailman raskasta kuormaa, ja vieläpä on se epäkiitollinen hänelle itselleenkin.

Ja toiseksi. Olen aivan hämmästynyt niistä jatkuvista erimielisyyksistä, ja kinasteluista, jotka eivät ole miksikään eduksi itsellemme sen enempää kuin yhteiselle työllemmekään.

Olisikohan sitten P. E:n persoonallisuus ja yhteinen omai-

suutemme joutunut riitakapulaksi välillemme? Ei suinkaan. Täytyy olla muut tekijät, jotka ovat tässä vaikuttamassa; mutta mitkä, sitä en tiedä.

Kirjotin viime vuoden helmik. jäsenlehteen artikkelin, jossa sydämestäni toivoin perustaja-yli sihteeriä edelleen T. S:n yli sihteeriksi.

En tehnyt siitä syystä, että olisin sokeasti jumaloinut häntä persoonallisuutena, vaan siitä syystä, että luotin — ja luotan yhä — hänen henkisiin kykyihinsä ja hänen laajoihin tietoihinsa ja hyvään johtoonsa, jota hän on osottanut seuran yli sihteerinä.

Allekirjoittaneella ei ole ollut kunnia tavata hra Ervastia persoonallisesti, mutta sitävästoin olen saanut häneltä voimakkaita henkisiä vaikutteita ja siitä syystä en panekkaan persoonallisuudelle niinkään suurta arvoa. Yhdentekevään on minkä persoonallisuuden kautta me tulemme nostetuiksi, kuka on välittämässä meille ja muille korkeampaa elämää. Pää-asia on vain, että me tulemme veljiksi ja suvaitsevaisiksi ihmisiksi.

Miksemme yhtähyvin voisi sitten rakastaa nykyistä yli sihteeriamme? Mitä väärää siinä olisi? Onhan valittu yli sihteerimme osottaunut tarmokkaaksi seuramme palvelijaksi, joten häneen voi luottaa.

Viime vuoden marraskuussa kulkivat nti Jalovaara ja yli sihteerimme kiertomatallaan täällä Pohjanmaallakin. Silloin olin tilaisuudessa tapaamaan yli sihteerimme persoonallisesti. Suuri miespä se onkin, oikea työkarhu, ajattelin. Sain häneltä käden puristuksen — heristin kaikki tuntosarveni saadakseni selville, mitä mies on miehiään. — Löysin lämpimän, vaatimattoman ja veljeyttä uhkuvan sydämen, johon henkisesti rakastuin.

Hänen lähdettyään pois paikkakunnaltamme, tunsin suloista kaihoa ja syvä kunnioitus kohosi mielessäni häntä ja hänen työtään kohtaan. Silloin tulin vakuutetuksi siitä, että Mestareitten johto on kansallisen osastomme takana yhä edelleenkin oleva, sillä nytkin on remmissä mies, joka on siihen sopiva ja joka on valittu Mestareiden käden kautta.

Ja lopuksi. Mitä varten ovat esteet tiellämme? Sitäkö varten, että me kerran niihin langettuamme niissä aina makaisimme? Ei suinkaan. Vaan luullakseni sitä varten, että me voittaisimme. Kaikki ilot, kaikki surut ja toistemme väärinymmärrykset olkoot suurina opettajinamme, Mestarien palvelukseen johtavina tienviittoina.

Älkäämme antako liian paljon sijaa alemmalle manak-

selle, pyrkiessämme Veljeyden loistavia portteja kohden. Sentähden yhtykäämme kaikin ylisihteerimme toivomukseen:

«Korkeimman viisaus ja rakkaus ja rauhan henki johtakoon seuramme vastaisia askeleita!»

Veljellisesti:

H. Kaarto.

MIKSI TEOSOFISET JOHTAJAT KANNATTIVAT LIITTOLAISTEN VOITTOA.

Teosofisen Seuran johtohenkilöt yleensä asettuivat liittolaisten puolelle sotakysymyksessä, ja tätä seikkaa on eräältä taholta koetettu selittää niin, että he asettuivat kannattamaan sotaa. Sellainen selitys on erehdyttävä eikä ole totuudenmukainen. Ne teosofit, jotka asettuivat passiiviselle kannalle sotakysymykseen nähden, pesevät käsiänsä niinkuin Pilatus teki muinoin, he tieten tai tietämättään asettuvat kannattamaan ja puolustamaan sotaa. Kun sota kerran on syttynyt, niin ei se lopu toimettomien syrjästä katselijoiden kautta, jotka pelkäävät nahkaansa silloin kun vaara on lähellä, mutta kun vaara on ohitse, ovat he valmiina piilopaikoiltaan hyökkäämään esille ja kerskumaan omasta puhtaudestaan ja syyttämään niitä, jotka tavalla eli toisella ovat sekaantuneet sotaan ja lyömään Fariseuksen tavalla rintoihinsa :» minä kiitän Sinua Jumala, ett' en ole niinkuin nuo muut, ryövärit ja pahantekijät.» Kuitenkin nuo niin kutsutut langenneet ovat tarttuneet aseisiin ja kannattaneet liittolaisten voittoa maailmanrauhan tähden, sillä he näkivät, mikä olisi ollut maailmalle seurauksena siitä, jos saksalaisuus ja yleensä keskusvallat olisivat päässeet voitolle maailmansodassa. Maailman rauhasta, kansojen liitosta ja aseiden riisumisesta ei silloin olisi ollut puhuttakaan, sillä tekihän Saksan keisari aikoinaan suoranaista pilaa siitä, että Venäjän keisari Nikolai II Haagin kongressissa ehdotti aseiden riisumista. Tosin on kansojen liitto vieläkin hyvin heikko ja sillä on hyvin vähän vaikutusvaltaa maailman politiikassa ja eikä aseiden riisumisestakaan vielä paljon puhuta, mutta eihän niin suuret asiat voikaan tapahtua käden käänteessä. Perustus kuitenkin on laskettu ja tulevaisuus näyttää, mitä tämä pieni kansojen liitto vielä tulee saamaan aikaan.

En puolestani suinkaan ole mikään sotarakastaja ja uskon, ett'ei kukaan teosofi puolusta ja kannata sotaa sotana niinkuin on tahdottu väittää. Kuitenkin maailman sodan riehussa sydämmestäni toivoin ja usein lausuinkin sen toivomukseni

julki, että Amerikan Yhdysvallatkin sekaantuisivat sotaan, sillä näin ja tunsin, että suuret valkoiset ja epäitsekkäät voimat olivat tämän valtiomahdin takana, ja että sillä olisi suuri vaikutusvalta rauhanteonpäivänä. Siinä toivomuksessa ei tarvinnutkaan pettyä. Nyt voisi kyllä joku sanoa, että tuohan oli sodan kannattamista, sillä maksoihan se monen amerikkalaisen ja myöskin saksalaisen ihmishengen ja tuottihan se lisää monta tuskan kyyneltä. Mutta kuinka pieniä seikkoja ovat ne verrattuna siihen suureen voittoon. Amerikka pelasti maailman siitä kauheasta kohtalosta mikä muutoin ehkä olisi sille koitunut tuossa tasaväkisessä kamppailussa. Meillä on kyllin todistuksia siitä, että henkiset voimat ottivat osaa talsteluun. Päivälehdet sodan aikana puhuivat ihmeellisistä asioista Saksan rintamalla. Kenraalit ja sotapäälliköt ovat tunnustaneet, että saksalaisten perääntyminen yht'äkkiä oli käsitämätön ihme. Henkiset voimat siis ottivat tehokkaasti osaa sotaan, mutta eivät suinkaan siksi, että he kannattivat sotaa, vaan sentähden, että saivat sodan onnellisesti päättymään.

Hjalmar Arvidsson.

SUOMEN TEOSOFINEN SEURA KÄÄNNEKOHDASSAAN.

Joka läheltä on seurannut meidän seuramme vaiheita etenkin näinä viimeisinä vuosina, hänen on täytynyt aavistaa, että tämä seura joutuu ennenpitkää vaikeaan ratkaisukohtaan. Ja siihen me olemme jo tavallaan tulleetkin. Sillä ne seikat, ne syyt, jotka tätä ratkaisua ovat valmistaneet ja joista kenties vain jotkut ovat olleet täysin tietoisia, ovat nykyisin tulleet siksi julkisesti ja selvästi esiin, että jokainen tämän seuran jäsen voi tehdä niiden perusteella jo johtopäätöksensä. Siksi on myöskin syytä tähän asiaan suoraan kajota. Koskettelen tässä lyhyesti muutamia tämän kysymyksen kohtia.

Ne syyt, joiden tulosta nykyinen tilanne seurassamme on, ovat haettavat siitä ristiriidasta, mikä on olemassa suuren kansainvälisen Teosofisen Seuran ja sen johtajien ja toiselta puolelta Suomalaisen Osaston johtavan henkilön kirjailija Pekka Ervastin käsityskantojen välillä Teosofisen Seuran olemuksesta, tarkoituksiperistä ja sen toimintatavoista.

On syytä tänä tärkeänä hetkenä muistuttaa mieliin tuota jo sangen varhain ilmennyttä eroavaisuutta seuran pääkysymyksen, veljeys pykälän suhteen, joka onkin jo herättänyt vilkasta sananvaihtoa jäsenten kesken. Pekka Ervast on kyllin selvästi esittänyt siinä suhteessa kantansa sekä lukui-

sisä kirjoituksissaan että puheissaan, ja se on: veljeys on negatiivista laatua, ja T. S:n tehtävä on toteuttaa veljeyttä vain omassa piirissään. (Kts Tietäjä 1916 ja Jäsenlehti 1918 N:o 6).

Kun otamme käteemme vain Tietäjän 1908 ja luemme Annie Besantin kirj. »T. S:n Palveleva veljestö» joka kuvaa hänen kantansa ja toimintaansa kohta presidentiksi tultuaan, niin huomaamme jo siitä mikä eroavaisuus on P. E:n ja A. B:n käsityskantojen välillä tässä tärkeässä kohdassa, eroavaisuus, joka käy yhä selvemmäksi tutustumalla A. B:n jatkuvasti aina selvemmin ja voimakkaammin esittämiin käsityskantoihin veljeyden velvoituksista toiminnassa ja seuran puolueettomuudesta tässä suhteessa ja hänen elvytyksensä nouseeseen monipuoliseen toimintaan useissa maissa. (Kts. Tietäjä 1917 A. B:n kirj., «Laajempi näköala»). Silloin kun kunnioitettavat johtajamme Mrs. Besant, C. V. Leadbeater, C. Jinarajadasa y. m. tuona tämän ihmiskunnan suuren koettelemuskauden mailmansodan aikana herättävästi, sytyttävästi kehoittivat teosofeja kaikkialla ymmärtämään teosofian suuren velvoituksen ja *toimimaan*, niin että teosofian valon olisi mahdollista tunkeutua lieventämään ihmiskunnan kärsimystä ja valmistumaan auttamaan parhaansa mukaan maailman uudestisyntymistä, silloin Suomen teosofinen auktoriteetti puhujalavaltaan, kirjoituksissaan, vastatessaan suoriin kysymyksiin vakuutti: ei ole toiminnan aika. Tähän käsitykseen tuuditettiin meitä koko sodan ajan, jolloin veljemme monissa muissa maissa ottivat vakavia otteita teosofisessa toiminnassa.

Ja sitten ennen kaikkea tuo tunnettu P. E:n ohjelmajulistus marraskuun Jäsenlehdessä 1918: «Tahtoisin olla kuin hallitsija, joka ympäröi itseään ministereillä osaksi heiltä neuvoa kysyäkseen, osaksi luovuttaakseen heille toimeenpanovallan ja juoksevien asioiden hoidon. Tahtoisin olla kuin hallitsija, jonka veto painaa yhtä paljon vaa'assa kuin kokonaisen vuosikokouksen päätös ja joka ylhäisyydessään on vapautettu kaikesta käytännöllisestä hommasta paitsi asiapapereiden allekirjoittamisesta. Tahtoisin hallitsijan tapaan korkeimman päätösvallan myöskin aineellisten varojen käyttämisessä». — Siinä periaate, jommoista tuskin on missään T. S:n piirissä kuultu, ei ainakaan missään hyväksytty, sillä sehän iskee itse seuran ytimeen, sen *vapauteen*, ja sen kansanvaltaiseen, sääntöihin perustuvaan rakenteeseen. Tulkiten syvästi tämän seuran vapauden henkeä on presidenttimme aina uljaasti taistellut vapauden ja itsehallinnon puolesta seurassa. Niin esim. menetteli hän tohtori Steinerin kautta Saksassa tulleen selkkauksen suhteen. Tästä hän itse kirjoittaa: «Ankara

taistelu ajatusvapauden puolesta syntyi seurassa .v 1913, kun silloinen Saksan kansallisen seuran ylisihtööri koetti pakottaa Saksan teosofista seuraava omaksumaan hänen teosofista esitystään ja esti sellaisten looshien muodostamista, jotka eivät sitä omaksuneet. Loosheja hänen teosofiansa tutkimista varten muodostettiin muihin maihin ja minua vastaan aloitettiin kiivas hyökkäys yhtäaikaisesti Saksassa, Sveitsissä, Italiassa, Iso-Britanniassa ja Yhdysvalloissa. Minä vastasin tähän hyökkäykseen pitäen sitä hyökkäyksenä seuran ajatusvapautta vastaan — tuntematta sen todellista syytä. — Otin tuolta kansalliselta seuralta pois sen osastokirjan ja siirsin sen eräälle looshiryhmälle, joka oli muodostunut suojelemaan vapautta Saksassa.

Meidänkin seurassamme on kysymys samasta asiasta, vaikkakin eri tavalla ilmenevästä. Taistelu Pekka Ervastian tuossa ohjelmakirjoituksessaan ja monella muulla tavalla esiin tuomaansa itsevaltiuspyrkimyksiä vastaan on taistelua ajatuksen vapauden puolesta, joka ennenkaikkea Teosofisessa Seurassa tulee olla taattu. Itsevaltiaan valtikan alla eivät vapauden kukat viihdy.

On onnellista tämän meidän seuramme takia, että hra Ervast on vihdoinkin julkisesti tunnustanut, että hän ei ole tämän seuran ja sen johtajien kannalla. Sen tunnustuksen hän teki tämän vuoden Tietäjässä n:o 3, ja etenkin tuli se selvästi lausutuksi hänen viime neuvottelukokouksen illanvietossa pitämässä puheessaan.

Jokainen asioita lähemmin tunteva tietää kyllä varsin hyvin, että se syy, nimittäin sotakysymys, joka muka eroittaa Mrs. Besantin ja hra Ervastian kannan, on varsin köykäinen ja haettu. Sillä ensinnäkin ei P. E:n rauhanaatteen kannatus, jonka rohkeasta ajajasta hän nyt käy, herätä erikoista luottamusta. Kuultiinko silloin kun tässä maassa miekkoihin tartuttiin Pekka Ervastian auktoriteetillaan painavan rauhan vaaran puolelle? Mies, joka *missä tahansa* tilanteessa, kun on kysymyksessä aseellinen taistelu hyväksyy periaatteen »kova kovaa vastaan» ja joka *jossakin tapauksessa* on myöntänyt, »että sota oli välttämätön ja että oli välttämätön heidän — synnintekijäin — täydellinen häviö», kuten P. E. tekee (kts Tietäjä 1918 siv. 98), sellainen mies ei ole myöskään pätevä käymään rauhanaatteen auktoriteetista. Emme me vielä silloin voi liioin kerskua olevamme tässä suhteessa Kristuksen ja Buddhan seuraajia, jos tänään olemme sodan, huomena rauhan kannattajia, aina tilanteen mukaan. Tässä on hra P. E. tarttunut »oljenkorteen», sillä sen tuen vievät häneltä hänen omat sanansa

ainoastaan kaksi vuotta sitten lausutut. Tekikö hra Ervast voitavansa aikaisemmin estääkseen T. S:aa lankeamasta, niinkuin hän nyt väittää tapahtuneen? Rauhanaatteen *sankaria* me emme missään *silloin* nähneet. Ja koko tämän kysymyksen vetäminen esille vasta nyt on myöhästynyttä.

Oltakoonkin Mrs. Besantin kantaan nähden sotakysymyksessä mitä mieltä tahansa, on hän kuitenkin kaiken aikaa ollut siinä johdonmukainen ja rehellinen, ja vaikka monet teosofit eivät katselisikaan hänen kannaltaan tätä asiaa, voivat he kuitenkin hänen kantaansa ymmärtää ja kunnioittaa. Ja siksi hra Ervastin menettely leimata hänet tehtävässään langenneeksi, tuhlaajapojaksi — sillä ainoastaan sellaista rakastetaan *sydän verta vuotaen*, «täynnä surua ja huolta» (Tietäjä N:o 3 siv. 102). — on suorastaan alentavaa.

Hra Ervast on nyt vetänyt tämän eroavan kantansa sotakysymyksessä — joka useimmille teosofeille on pieni tekijä — siksi syyksi joka hänet muka on vieroittanut T. S:sta ja sen johtajista. Mutta me olemme jo nähneet, että paljon syvempi on ristiriidan syy ja käsityskantojen eroavaisuus hänen ja presidentin välillä. Ja siksi hän voikin puhua tästä seurasta ja sen johtajista kuin niistä vieraantunut ja irroitunut ihminen puhuu. Sitä ilmaisee kauttaaltaan koko tuo kirjoitus tästä asiasta tämän vuoden Tietäjässä n:o 3, sitä nuo hämmästyttävät sanat, «että nyt Teosofinen Seura syöksyi veljeyden tieltä pois, nyt se kielsi Kristuksen, nyt se hylkäsi ihanteen, nyt peri meidät hukka». Ja vielä selvemmin kävi tämä P. E:n ajatus T. S:sta ilmi siinä puheessa, jonka hän piti neuvottelukokouksessa. Etsiessään psykologista syytä siihen, miksi Arundale teki tuon ehdotuksensa seuran sääntöjen uudistamisesta tuli hän siinä siihen johtopäätökseen, että tämän aiheutti tuo jo mainittu seuran johtajien kanta sotakysymyksessä. Ja hän sanoo: »Sentähden on seura pettänyt tehtävänsä. Se on langennut ja luopunut Mestareistaan, jotka toivoivat, että se vaikeinakin aikoina olisi ollut totuuden ja veljeyden puolella. Mutta niin emme tehneet ja siksi kadotimme yhteytemme Mestarien kanssa. Ja nyt on Teosofinen Seura Canossan matkalla, katumuksen tiellä. Arundale ei luultavasti tästä ollut aivan tietoinen, mutta sisäiset voimat ovat häntä paikoittaneet miettimään missä on syy ja siksi hän on esittänyt tuon uudistussuunnitelmansa. Ja siksi nyt kehoitetaan kaikkeen puuhaan ja touhuun.» (A. Ahon pikakirjoitusmuistiinpanojen mukaan).

Allekirjoitamme me Suomalaisen Osaston jäsenet tämän? Sallimme me täällä Suomessa vaieten näin julkeasti loukatavan tätä seuraa ja sen johtajaa, jonka uskomme Mestarien

puhetorvena toimivan? Sillä tällä kertaa kuuluu *ainoastaan täällä Suomessa* tuollainen sävel Teosofisen Seuran sisällä, ja muistakaamme, että me muodostamme vain pienen, pienen osan maailman suuressa Teosofisessa Seurassa. Suuren seuran asemaa tällä kertaa kuvaa koko seuran toimintaa tunteva ja tietävä seuran pää-äänenkannattajassa »Theosophistissä» seuraavasti: *T. S. ei ole koskaan ollut vankempi kuin nyt. Ei koskaan sen luottamus presidenttiinsä ole ollut suurempi kuin tällä hetkellä. Ja on onnellista, että niin on, sillä T. S:n on näyteltävä tärkeä osa tänä uudistuksien aikakautena, johon nyt maailman sodan jälkeen jokainen maa astuu.»*

Ja edelleen samassa lehdessä: »*Teosofinen Seura on tähän asti toteuttanut mahtavien perustajiensa toivomukset. Nyt seisoo se suuremman tilaisuuden edessä kuin koskaan ennen, ja sen tilaisuuden on se voittanut uskollisuudellaan ja pitämällä kiinni yhteystunt eestaan.»* Kuinka aivan vastakkainen käsityskanta P. E:lle. Ja jos me tutustumme vaikka minkä maan teosofisen liikkeen äänenkannattajiin, huokuu niistä aivan sama henki, sama horjumaton, iloinen luottamus ja rakkaus Mrs. Besantia kohtaan, ja halu, vilpittömän pyrkimys toteuttaa niitä työsuuntia ja toiminta-aloja, joita hän on ennenkaikkea viittonut T. S:lle.

Hänen uudet ilmestyvät teoksensa ovat muissa maissa suosituimpia. Huomautettakoon vain, että esim. naapurimaamme Ruotsin teosofien toimesta on viime maaliskuun aikana ilmestynyt *neljä* uutta Annie Besantin kirjaa. Eikö sekin jo todista kuinka hänelle ja mielipiteilleen annetaan arvoa.

Ja sen toiminnan, jonka meidän teosofinen auktoriteettimme näkee synnintuskasta, katumusmielestä nousseeksi puuhaksi ja touhuksi, sen tuloksena nousevat monet kunniotettavat toiminta muodot, kirkot ja koulut, joiden kautta teosofian arvo ja vaikutus on kohoamistaan kohonnut. — Niinpä meikäläisistä oloista Australiaan siirtynyt teosofi aivan hämmästyneenä kertoo teosofisen työn voimaperäisyydestä siellä, vaikkakin sen osaston jäsenmäärä ei ole suurempi kuin Suomen.

Eikä ole suinkaan merkinä siitä, että T. S:n »hukka perii» *neljän uuden* kansallisen osaston syntyminen viime vuoden aikana.

Kaikki ilmiöt muissa maissa viittavat Teosofisen Seuran nousuun ja kasvuun ja ovat mitä rohkaisevimpia ja innostavimpia.

Miksi soi pienen Suomen teosofisessa osastossa alakuloinen epäluottamuksen soraääni tämän seuran suhteen? Siksi että sen vaikuttavimman personan, Pekka Ervastin käsityskanta T. S:sta ei soinnu yhteen muiden T. S:n johtajien kanssa,

SINNETT LAHJAAN KERTYNEITÄ VAROJA.

J. Sonck	Smk. 200:—	P. Ervast	Smk. 50:—
E. Kortesmäki	» 100:—	J. Rautio	» 15:—
R. Telenius	» 20:—	M. Arpiainen	» 25:—
S. Telenius	» 20:—	O. Salmi	» 100:—
F. Pyhtilä	» 15:—	A. Pimiä	» 25:—
E. Peitso	» 20:—	H. Peltola	» 20:—
K. Laine	» 10:—	Kalervo-looshi	
Alfr. ja A. Uusi-		Oulunkylästä ..	» 85:—
mäki	» 20:—	Tie-looshi Savon-	
Hj. Drake	» 50:—	linnasta	» 55:—
O. S.	» 20:—	Vipunen-looshi	
J. R. H.	» 20:—	Kuopiosta	» 50:—
S. Mäkelä	» 25:—	Sampo-looshi Vii-	
J. Snellman	» 20:—	purista	» 45:—
K. Ignatius	» 20:—	Päivölä-looshi	
L. Brummert	» 25:—	Jyväskylästä ...	» 100:—
M. Vallin	» 20:—	Aalto-looshi	
S.	» 50:—	Oulusta	» 25:—
G. V. Heiskanen ..	» 15:—	Kalevala-looshi	
V. Stadius	» 20:—	Helsingistä	» 150:—
R. Riipinen	» 15:—	Yleissumma Smk. 1,490:—	
A. Pihlajamäki ..	» 25:—		
H. Pihlajamäki ..	» 25:—		Olga Salo.

PRESIDENTIN TERVEHDYS.

Kirjeessään ylisihteerillemme, joka oli Mrs. Besantilta tiedustellut uutta kirkkoliikettä koskevia asioita, sanoo Presidenttimme m. m.:

»Olen iloinen kuullessani, että veljemme Suomessa haluavat alkaa aktiivista toimintaa mainitsimillanne aloilla.»

»Ystävällisesti tervehtien ja toivottaen teille kaikkea hyvää työssänne.»

Annie Besant.

